

Referat fra møte i Kringkastingsrådet

Tid: Torsdag 27. august 2015 kl. 09:00

Sted: Møterom 7 og 8 på Marienlyst

Dagorden:

09:00: Åpning og gjennomgang av dagsorden
v/rådets leder Per Edgar Kokkvold

09:10: Behandling av klagebrev

Kringkastingsrådet har fått rundt 1400 klagebrev siden forrige møte. Flest reaksjoner er registrert på NRKs utelatelse av Partiet Rødt i partilederdebattene og på Newton-serien Pubertet.

Til drøfting (1):

«Pubertet», nyskapende seksualopplysning eller for sterk kost for 10-åringene?
Newton-serien «Pubertet» har delt «seksual-Norge» i to. Rundt 300 bekymrede småbarnsforeldre mener serien er altfor grov, både verbalt og billedmessig, for målgruppa 8-12 år. Samtidig har Kringkastingsrådet mottatt like mange reaksjoner fra foreldre som roser serien opp i skyene.

Innledninger ved spesialsykepleier Trude S. Lien fra organisasjonen Sex og Samfunn og programsjef for Fakta og fordypning i NRK, Ida Kvissel

Til drøfting (2)

Den siste reisen», Brennpunkt-dokumentar om legeassistert selvmord.
3. mars i år sendte NRK « Den siste reisen» som følger den lungesyke kvinnen Siv Tove Pedersen de siste månedene før hun ender sitt liv på en dødshjelpklinikk i Sveits. Rådet for legeetikk reiser flere kritiske spørsmål rundt NRKs rolle i filmen. Dokumentaren er også innklagd til PFU for brudd på VVP § 4,9 (omtale av selvmord). PFU behandler klagen to dager før møtet i Kringkastingsrådet.

Innledninger ved overlege Morten Horn og redaktør for Brennpunkt, Odd Isungset.

12:00: Lunsj

13:00: Klagebehandlingen fortsetter

Partiet Rødt får ikke delta i partilederdebattene

Kringkastingsrådet fikk før sommerferien rundt 750 klager på NRKs beslutning om utelate partiet Rødt fra de tre partilederdebattene foran høstens lokalvalg. Rådet har bedt NRK om å redegjøre for vurderingene som er gjort.

13:30: Behandling av øvrige klagebrev og meningsyttringer.

Gjennomgang av øvrige klagebrev og meningsyttringer som rådet har fått i sommer.

14:20: NRKs ledelse informerer om aktuelle saker.

Til stede fra rådet:

Steinar Pedersen
Frank Rossavik
Afshan Rafiq
Hallvard Moe
Marvin Wiseth
Rune Hetland
Beate Bø Nilsen
Finn Egil Holm
Thor Bjarne Bore
Sigvald Oppebøen Hansen
Randi Wenche Haugen

Til stede fra NRKs ledelse:

Olav Nyhus
Grethe Gynnild Johnsen
Per Arne Kalbakk
Thor Gjermund Eriksen
Øyvind Lund

Behandling av klagebrev

«Pubertet», nyskapende seksualopplysning eller for sterk kost for 10-åringene?

- Seksuell utforskning en del av barns utvikling. Det er viktig at barn har et språk for å beskrive seksualiteten. Jeg synes Newton har tatt barn og unge på alvor her, sa spesialsykepleier Trude S. Lien fra organisasjonen Sex og Samfunn i sin innledning.

- Vi viser ikke mer enn det gud har skapt, sa programsjef for Fakta og fordypning i NRK, Ida Kvissel. Hun syntes det var fint at serien har engasjert så mye. – Når det gjelder reaksjonene på at små barn skal kunne ta skade av dette, mener ekspertene vi har snakket med at det ikke er noen fare for det. Serien avsluttes for øvrig med at programleder Line selv får barn, og vi følger fødselen i siste program, fortalte hun.

- Vi har mottatt rundt 300 klager, og rundt 300 begeistrede tilbakemeldinger. Det viser at Norge fortsatt er delt. Det er oppsiktsvekkende med så mange positive reaksjoner, det skal som regel mer til å si noe positivt om et program enn noe negativt, sa Per Edgar Kokkvold.

- Seksualitet og pubertet er noe alle må forholde seg til. NRK har laget et fantastisk flott program, og jeg har stort sett bare hørt positive tilbakemeldinger fra mine omgivelser, sa Beate Bø Nilsen. – De eneste negative kommentarene har jeg hørt fra den eldre generasjonen. Det var på høy tid at NRK lagde dette, mye har endret seg siden Trond Viggo Torgersen lagde kroppen, mente hun.

Finn Egil Holm var enig. – Vi har kommet langt når man ser denne serien. Jeg er glad for at NRK gjør dette, det har åpenbart vært gjort for lite på dette gjennom mange år, sa Holm, som

likevel mente språkbruken i serien var for grov. – Jeg har vanskelig for å se at begreper som «fitta» og «knulle» er nødvendig å bruke. Men innholdet som sådan er bra, sa han.

- Programmet er godt begrunnet i NRKs vedtekter, Newtons oppdrag, læreplan og i forskning, mente Hallvard Moe. - Å drive seksualundervisning er absolutt noe en ikke-kommersiell allmennkringkaster bør gjøre, og jeg håper denne blir liggende lenge på nett, sa han.

- Dette er et viktig tema, og naturlig å komme inn på. Men programmet sees også av barn under 8 år. Hvordan kunne NRK skjermet de små? spurte Afshan Rafiq, som ga NRK ros for at man torde å ta dette opp. - Temaet er viktig, måten kan diskuteres, mente Rafiq.

- Jeg skulle ønske jeg hadde denne type programmer da jeg vokste opp på 40-tallet, sa Thor Bjarne Bore, og fortsatte: - Jeg har sjelden sett en så glimrende og pedagogisk programleder som i dette programmet. Når det gjelder begrepsbruken, er det et faktum at disse begrepene blir brukt, så det er bra at man inkluderer dette, sa Bore, som påpekte at det er viktig å opplyse på forhånd hvilke aldersgrupper programmet er laget for viktig. – Kanskje målgruppa heller burde vært 10-14? spurte han.

- Jeg er ganske positivt overrasket over en god programserie knyttet til det pedagogiske, naturlige og faktabaserte, sa Sigvald Oppebøen Hansen, som mente at slike programmer også burde vært rettet mot en voksen gruppe. – Programmet er flott, bra og modig. All ros til NRK, sa han.

- Etter klagene å dømme er jeg overrasket over hvor ufarlig dette var, sa Per Edgar Kokkvold. - Noen er bekymret for at pedofile kan bruke programmet for å nærme seg barn. Er dette relevant fra et faglig side, noe dere har tenkt på eller burde ha tenkt på? spurte Kokkvold, og la til: - Dette programmet vil bli framhevet som noe bra om 10 eller 20 eller 30 år.

Også Randi Haugen var positiv. – Dette er veldig bra programmer. Tidligere vokste en hel generasjon opp med null informasjon. Det førte til skam og skyldfølelse, og dette ønsker vi at ungene våre skal slippe, sa Haugen, og fortsatte: - Mange foreldre blir nok overrumplet og føler seg satt på sidelinja her. Har man gjort følgeforskning på barna? spurte Randi Haugen, som var enig med Bore om at målgruppa burde ligget noe høyere i alder. – NRK pløyer ny mark her - kunne NRK laget oppfølgingsprogram på dette, samtalerom hvor foreldre kunne kommet seg inn på arenaen?

- Det er fascinerende å se hvordan kropp og sex skaper oppmerksomhet. Jeg forstår at det blir bråk. men for meg er det tema det er naturlig at NRK belyser. Dette var opplysende, balansert og nødvendig, mente Marvin Wiseth. - Hvis noen foreldre mener barna ikke har godt av å se på, er det bare å slå av. NRK har laget et godt program som dere kan være stolte av, sa han.

Trude S. Lien tilbakeviste igjen at programmet kan være skadelig for barn under målgruppealderen. - Jeg mener dette er midt i blinken. Denne type informasjon bør komme før man kommer i puberteten. Jeg tror heller ikke språkbruken gjør skade på et barnesinn. Det er viktig å forklare ordene, at runke er det samme som å onanere. Dette er en flott og

lærerik serie, og det er ikke noe skummelt her enten du er fire eller 16. Derfor bør den også ligge på nett, sa hun.

- Når det gjelder pedofile, har vi bevisst ikke brukt barn som modeller. Men hvordan forholder vi oss til at barn som har vært utsatt for overgrep også ser dette? Det er vanskelig, og jeg vet ikke om de vil ha lettere for å stå fram etter å ha sett programmene. Disse barna kommer jo også i puberteten, påpekte Ida Kvissel.

Uttalelse:

Seksualitet og pubertet er et tabubelagt tema for mange, men er også noe alle må igjennom, både som barn og når man senere som foreldre har barn som kommer i puberteten. Derfor er det viktig å behandle de tabubelagte temaene med naturlighet, åpenhet og grundighet. Ved å danne en god forståelse og åpenhet rundt egen kropp og seksuell utvikling, blir barn bedre rustet til å forstå sin seksuelle identitet.

Newtons serie om pubertet har både provosert og gledet NRKs seere. Pubertet er det første barneprogrammet i NRK som er laget på temaet siden 1981, da Trond-Viggo Torgersen skapte reaksjoner ved å vise nakne kropp i programmet «Kroppen».

Selv om Kringkastingsrådet har forståelse for at enkelte scener kan virke sterke både verbalt og billedmessig, mener likevel rådet at NRKs Newton-serie om pubertet har lyktes godt som folkeopplysning. NRK har vært modig og våget og være kontroversiell med serien. Samtidig har man vært åpne og med sin faglig tyngde i redaksjonen, gitt serien troverdighet.

«Den siste reisen», Brennpunkt-dokumentar om legeassistert selvmord

- Vår klage er ikke et forsøk på å undergrave dødshjelpdebatten, men vi mener at Brennpunkt har sviktet det mennesket de fikk i sin omsorg. Dere har undervurdert bindingen som kan oppstå mellom et tv-team og deltakere i et program, sa overlege Morten Horn i sin innledning. Han oppfordret rådet til å mane til varsomhet - ikke bare ved omtale av selvmord, men også når det gjelder måten slike saker lages på.

- Legeforeningens etiske råd meiner at NRK ikkje burde ha laga denne filmen. Organisasjonen meiner at me i staden burde ha grepe inn for å hindre Siv Tove Pedersen i å få innfridd sin siste vilje. Foreninga meiner at me burde ha trådd ut av journalistrollen, og at me burde ha varsla hjelpeapparatet slik at Pedersen ikkje fekk avslutte livet på den måten ho sjøl ville. Det er ein oppsiktsvekkande tanke frå eit råd som er opptatt av etikk. Ein journalist kan ikkje jobbe for å få tillit hjå kjelder ein dag, for så å varsle hjelpeapparatet den neste. Konsekvensen av Legeforeningens syn er difor at me aldri kan lage ein dokumentar om personar som ber om hjelp til å avslutte livet sitt, sa redaktør for Brennpunkt, Odd Isungset, i sin innledning. Han la til at kjernen i journalistikken er å ta opp vanskelige saker som dette ved å belyse temaet gjennom enkeltpersoners beretning.

- De etiske valgene Brennpunkt har gjort her, er langt innenfor, mente Finn Egil Holm. Han fortsatte: - Horns innledning var mer et innlegg i debatten enn om Brennpunkts etikk. Temaet er veldig vanskelig å håndtere, men jeg mener respekten for individet er håndtert på en skikkelig og respektfull måte, mente Holm, og ga redaksjon ros for dette. Han la til: - Dette temaet debatteres hele tiden, så jeg ser ikke at dette programmet skulle hatt noen egen debatt i etterkant.

- Samfunnet stimulerer en utvikling der mange lever lenger med store smerter og plager. Det blir problematisk når de som ønsker å hoppe av dette ikke har anledning til det, sa Frank Rossavik. - Programmet behandler Pedersen med respekt, som en borger og ikke pasient. Hun presses en del underveis for å få henne til å tenke gjennom beslutningen, men programmet går ikke bevisst inn i en rolle for å overtale henne til å endre standpunkt. Klagen er grundig, og Isungset kunne vært litt mer imøtekommende til gode poenger i klagen, sa han, og fortsatte: - Hvis fagpersoner skulle argumentert mot hennes beslutning ville undergravd henne som autonomt tenkende menneske, sa Rossavik, som imidlertid mente at filmen var litt for romantiserende på enkelte punkter. - NRK burde dessuten kanskje lagt til rette for en debatt med fagpersoner i etterkant, jeg savnet det i dagene rundt dette programmet. Denne typen journalistikk er for øvrig vanlig, sa Rossavik og viste til en reportasje i Der Spiegel hvor en mann snudde i en tilsvarende sak. - Programmet hadde vært like godt om hun hadde gjort det, sa han.

- Dokumentarer som framstiller saken fra den ene partens synsvinkel er ikke uvanlig, sa Hallvard Moe. – Brennpunkt eller NRK har ikke et eget syn på pelsoppdrett eller dødshjelp, poenget er å få fram perspektivene, sa Moe, som var enig i at det ikke ville vært fornuftig med debatt i etterkant. – Hadde det vært andre måter å kontekstualisere temaet på? Vurderte dere å inkludere mer faktainformasjon i forbindelse med programmet? spurte han.

- Dette er et område som vekker følelse og engasjement, sa kringkastingssjef Thor Gjermund Eriksen. - Hvis vi aksepterer premisset at programmet behandlet personen på en verdig måte, og at det ikke var et innlegg i debatten, er mitt spørsmål: Er det sånn at kravet til balanse gjør at vi ikke kan bringe en enkeltpersons dramatiske historie uten å få det korrigeret av ekspertise? Jeg mener enkeltpersoners historier bør kunne stå alene, så får vi bruke andre flater til å bringe debatten videre, sa han.

Også Afshan Rafiq mente dette er et viktig tema. – Det var på høy tid å sette det på dagsordenen. Programmet gir ansikt til den diskusjonen vi har, og dette var et sunt innlegg i diskusjonen, sa hun. – Men hva har NRK gjort når det gjelder evaluering etterpå? Hva kunne dere gjort bedre eller annerledes?

- Dette er en del av livet, det er befriende at noen kan legge ned kvalitetsarbeid for å løfte fram dette temaet. Det er få rom i samfunnet til å reflektere rundt disse problemstillingene, mente Randi Haugen. - Klagen målbærer betimelige punkter rundt døden, men dokumentaren er godt journalistisk laget. Det er vondt å forholde seg til, men rytmen er langsam slik at jeg kan involvere meg. Mediene forteller slike historier hele tiden - portretter og så videre. Jeg synes ikke det er problematisk, sa hun, og fortsatte: - Vi må komme oss et skritt videre fra at alt skal være «hard debatt». Kanskje kunne man hatt en stille samtale i etterkant, med reflekterte, kunnskapsrike, medmennesker.

- Vi har en kontinuerlig evaluering av våre programmer, svarte Odd Isungset. - Dersom vi skulle hatt en samtale i etterkant skulle det ikke vært en hard debatt. Det er vesentlig hvordan vi avslutter et slikt program på en verdig måte. Derfor valgte vi en rolig avslutning med lang rulletekst, sa Isungset, som innrømmet at det kunne vært en bredere rigg på nett i bakkant. – Men det var mye debatt i andre flater. Jeg mener det er lite her vi kunne gjort annerledes, sa han.

- Jeg tror NRK når de sier at det hadde blitt dokumentar også om hun hadde valgt å snu, sa Per Edgar Kokkvold, som var enig i at det ikke alltid er nødvendig med «hard debatt». – Dere kunne heller ikke lagt inn noe i dokumentaren som hadde umyndiggjort henne. Men det er en svakhet at det ikke ble en stille, klok debatt mellom eksperter i etterkant. Det er ikke nok at dokumentaren skapte debatt i ettertid, mente Kokkvold, som ellers roste redaksjonen for et godt laget og verdig program. – Her får Siv Tove Pedersen respekt for livet hun har levd på en annen måte enn noen andre har gitt henne, og det skal dere ha honnør for, sa han.

Beate Bø Nilsen var også uenig i at det var behov for debatt eller samtale etter programmet. - Temaet ble debattert på mange måter i andre programmer, sa hun. Thor Gjermund Eriksen fulgte opp: - Av og til opplyser vi om hjelpetelefoner og så videre i rulleteksten, og dette er et virkemiddel man gjerne kan bruke. Spørsmålet her er ikke om det har vært debatt i etterkant, men når, la han til, og nevnte Verdibørsen, Norgesglasset og Dagsnytt 18 som eksempler.

Morten Horn var skuffet over debatten. - Vår agenda var ikke å klage på Pedersens valg. Det er ikke hennes historie vi reagerer på, men Brennpunkts framstilling. Det er mange aspekter ved hennes liv som ikke kom fram, og jeg skulle ønske at programmet hadde hatt et større kildetilfang, sa han. - Vi ønsket ikke at programmet skulle inkludert en brennende dødshjelpmotstander – men vi setter spørsmålsteget ved om redaksjonen er bevisst på hvilken betydning det har å ha med seg en følgesvenn som ikke gjør det normale, nemlig å prøve å hjelpe. Dere burde vært mer bevisst på hva tv-teamet kan ha påvirket.

- Dette er et langt format, det er derfor vi kan gi publikum et slikt innsyn, 58 minutter gir rom for det, jeg er glad for at vi har mulighet til å drive denne typen dokumentarjournalistikk her i NRK. Jeg er også glad for at programmet har berørt seerne. Det er viktig å kunne bruke dette formatet til å si noe vesentlig om det samfunnet vi lever i, avsluttet Odd Isungset.

Uttalelse:

Karsten Hytten, Svein Aarseth og Morten Horn i Rådet for legeetikk har levert en grundig og relevant klage på Brennpunkt-dokumentaren «Den siste reisen», sendt på NRK1 3.3. 2015. I programmet følges lungesyke Siv Tove Pedersen til en klinikk i Sveits. Der får hun hjelp til å begå selvmord. Klagerne mener at NRK ved å produsere programmet, og å følge henne helt frem, i praksis kan ha oppmuntret Pedersen til å fullføre planen. De mener at NRK snarere burde ha prøvd å få henne til å ombestemme seg. På dette punktet kan NRK ha brutt norsk lov, mener klagerne. De er dessuten bekymret for at NRK kan ha «romantisert» Pedersens selvmord, med fare for smitteeffekt.

Klagerne mener videre at kvalifiserte motforestillinger burde ha sluppet til i selve dokumentaren, og ikke bare i andre programmer. Dessuten mener klagerne at NRK har gått for langt inn i en persons private rom ved å følge henne praktisk talt til dødsøyeblikket. Tilsvaret viser at Brennpunkt-redaksjonen hadde tenkt gjennom mange etiske aspekter ved programmet. Dette fremgår også av valgene som er gjort: Dokumentaren viser for eksempel ikke hvordan kanylen settes, hvilke medikamenter som brukes eller hvordan de blandes. Heller ikke selve dødsøyeblikket vises, ei heller Pedersens lik eller kiste. Den medisinske og teknologiske utviklingen gjør det i økende grad mulig for folk å leve lenge med alvorlig sykdom og store plager. Av samme grunn vil flere føle behov for å avslutte et liv de ikke finner levelig. Dette er en av årsakene til at spørsmålene om eutanasi, assistert selvmord og passiv dødshjelp rykker stadig høyere opp på den politiske agendaen.

Den nevnte utviklingen vil også presse frem flere harde prioriteringer, som i dette tilfellet der Siv Tove Pedersen ikke fikk muligheten til lungetransplantasjon. Også slike beslutninger kan, som vi så her, bidra til et ønske om å avslutte livet.

Kringkastingsrådet mener at diskusjoner om slike tema ikke må føres kun av fagfolk og politikere. De angår hele samfunnet, og må derfor være gjenstand også for NRKs journalistikk.

Et program om selvmord, der hovedpersonen behandles vennlig og respektfullt, kan tenkes å oppmuntre andre som vurderer å gjøre slutt på sitt eget liv. Men det var knapt noe alternativ å behandle Siv Tove Pedersen annerledes. Klagerne har likevel et poeng når de påpeker at elementer i programmet, som venninnens avskjedsord: «Fly like an eagle», kan virke unødige romantiserende. Her kunne NRK med fordel ha gjort andre valg.

Rådet ser at Brennpunkt-redaksjonen bedre kunne ha fått frem at Siv Tove Pedersens livshistorie gjorde henne spesielt utsatt for å få selvmordstanker. På den annen side ville en slik problematisering kanskje ha skapt inntrykk av at hun ikke tok et selvstendig og veloverveid valg. Intervjuene viste særlig en kvinne med styrke og refleksjonsevne. Av samme grunn er det vanskelig å tro at deltakelsen i NRKs prosjekt i seg selv bidro til at hun fullførte selvmordet, selv om dette dessverre ikke kan utelukkes.

Siv Tove Pedersen ble gått på klingen i programmet, og i praksis også oppfordret til å ombestemme seg, men NRK påtok seg naturlig nok ikke legerollen. Legeetikken er ikke direkte overførbart til journalistikken. Brennpunkt-redaksjonen møtte ikke Pedersen som pasient i en behandlingssituasjon, men som en borger som har valgt å takke nei til det helsevesenet i Norge måtte ha å tilby henne.

Om dokumentaren hadde inkludert fagpersoner som argumenterte mot Pedersens valg, kunne også dette ha skapt en slags posthum umyndiggjøring. At NRK problematiserer det som skjedde i andre programmer, fremstår i dette tilfellet som riktig.

Derimot er det en svakhet at oppfølgingen i hovedsak skjedde i form av debatter der politikere og mediefolk deltok. NRK burde også ha lagt opp til minst én samtale med fagpersoner om selvmord og selvmordsforebygging og/eller ulike former for dødshjelp.

I sum mener likevel Kringkastingsrådet at de vanskelige avveiningene i «Den siste reisen» er gjort på en forsvarlig måte.

Partiet Rødt får ikke delta i partilederdebuttene

- Vi har rundt 100 lokale arrangementer, og Rødt får være med på de fleste av disse. Når det gjelder partilederdebutten gjøres litt andre vurderinger, innledet Grethe Gynnild Johnsen.

Svein Ove Hansli er redaksjonssjef i økonomi- og politik kredaksjonen. – Det er viktig å huske at dette er lokalvalg, bare i dag streames åtte lokale debatter på nrk.no, sa han. – Det er krevende å få riksperspektivet inn i kommunevalgekampen, men jeg synes vi får til både lokal- og riksperspektiv i debattene. Når det gjelder valgomatene, er det et stort arbeid som ligger bak. Her har vi gått grundig til verks, og hatt kontakt med alle kommunene, sa han. – At Rødt ikke var representert i valgomaten var en misforståelse. Dersom Rødt er representert i kommunen, er de nå med. Når det gjelder partilederdebutten, er vårt kriterium at det er de partiene som er på Stortinget eller har reell mulighet til å komme på Stortinget som er med, sa Hansli.

- NRK skal fylle et demokratisk behov i samfunnet. I en lokalvalgkamp har partilederdebatte egentlig ikke noen plass, men vi mener vår demokratiske forpliktelse strekker seg videre enn det – vår oppgave er å skape best mulig debatt - og interesse for politikk. Derfor har vi partilederdebatte også når det er lokalvalg, sa Per Arne Kalbakk, som understreket at alle partier i prinsippet burde vært med. – Men det er praktisk umulig, vi må sette en strek et sted for å kunne fylle det demokratiske oppdraget. Det er også 2-3 andre partier som er representert i alle fylker. Derfor bruker vi samme kriterier som under stortingsvalg, samtidig som vi tar ansvar for å jobbe godt lokalt. Der er valgomaten veldig god, og alle lokale alternativer er med, sa Kalbakk.

Sigvald Oppebøen Hansen var enig. - Valgomaten er veldig bra i år, med veldig relevante spørsmål. Når det gjelder partilederdebatte, skjønner jeg at de fleste vil være med, men dette er ikke nytt. Jeg synes valgkampdekningen har vært bra på mandager, onsdager og fredager, mens programmene har vært periodevis heseblesende tirsdager og torsdager. Det er for mange avbrytelser. NRK har en del å lære fra Sverige, hvor politikerne får snakke ut, og det sjelden er publikum til stede som avbryter med akklamasjoner og hurrarop. Det blir litt for mye underholdningspreg, man bør passe seg for at det blir for humoristisk, mente han. Finn Egil Holm var enig. – Det blir ofte for mye NRK og for lite politikere, mente han.

- Jeg forstår at må ha kriterier, men jeg forstår også Rødt og klagerne, sa Steinar Pedersen. – Dette er et parti som stiller liste i alle fylker, og som har kommunelister som dekker til sammen 70 % av Norges befolkning. Rødt er det partiet som ligger nærmest an til å komme inn på Stortinget, har en helhetlig nasjonal politikk, og er seriøst parti, sa Pedersen, og ba NRK revurdere beslutningen.

Frank Rossavik var enig. - NRKs kriterium er objektivt, men man kan se motsatt på det - å være lokalt representert i alle fylker kan være et vel så godt kriterium. NRK kan risikere at det sitter en drabant fra et enkeltfylke på Stortinget, som man da blir nødt til å invitere, sa han. Per Arne Kalbakk takket for innspillet.

Rune Hetland var enig med Rossavik, og mente dessuten at det er bra at NRK samarbeider med andre mediehus om valgdekningen. – Dette er bra for mediemangfoldet og for samfunnet, sa Hetland, som også mente at partilederne må utfordres mer på hvordan de skal sette lokalpolitikere i stand til å styre. – Samtidig ser jeg at fokus på rikspolitikere løfter interessen og valgdeltakelsen også lokalt, sa han.

Per Edgar Kokkvold var enig i at valgsendingene preges for mye av underholdning. Han forsvarte på den annen side Anders Magnus programlederstil. – Det er bra at politikerne blir satt til vegg. Publikum må lære seg å se journalister som er røffe, mente han.

- Det er interessant at valgomaten har blitt et journalistisk verktøy. Hvordan blir det brukt, og hvor mange har benyttet seg av den? spurte Hallvard Moe, som også foreslo å finne et nytt navn på valgomaten.

- 500 000 har tatt valgomaten til nå, så dette er det kjempeinteresse for, svarte Svein Ove Hansli.

- Vi skal ha en evaluering på kringkastingsrådsmøtet etter valget, sa Grethe Gynnild Johnsen, og fortsatte: - En hovedfagsoppgave sier at NRK ved sist valg bidro til en økning i valgdeltakelsen blant førstegangsvelgere på ti prosent. Vi prøver å gjøre noen grep, men vi bruker ikke så mye underholdning som vi bruker ungdommelighet for å nå fram til andre enn dem som tradisjonelt er engasjert i politikken. Dette er myntet på at flere skal bruke stemmen sin, sa hun.

Behandling av øvrige klagebrev og meningsytringer

Klage fra Anders Behring Breivik på «grov stigmatisering og hetsing av meg som person».

- Jeg synes NRK skal svare, men kan ikke si at det er kritikkverdig å kalle ham «massedrapsmann» ett og et halvt år etterpå, sa Per Edgar Kokkvold. – Det er ikke et enestående tilfelle at vi får et brev fra Anders Behring Breivik, supplerte Thor Gjermund Eriksen. Per Arne Kalbakk så ikke noe behov for å gi klageren svar, mens Frank Rossavik mente at klageren er en borger som bør få svar. – Men man blir ikke noe mindre masse-morder selv om det har gått tre år, la han til.

Klage på innslag om Tommy Sharif i Dagsrevyen 16. juni 2015

- Har NRK filmet under razziaen, og er det vanlig å bruke slike metoder? spurte Hallvard Moe.

- Ja, vi var til stede med kamera, men ikke på invitasjon fra politiet. Vi var der og ble oppmerksomme på at det foregikk noe der. Det er ikke vanlig at politiet inviterer oss med på slikt, det skjer veldig sjelden. Som regel får vi tips fra andre enn politiet, svarte Per Arne Kalbakk.

Klage på innslag om deponering av gruveavfall i Førdefjorden i Dagsrevyen 26. mai 2015

- Jeg enig med klagerne – vi bommet, og var for ukritiske, sa Per Arne Kalbakk.

Klage på innslag om flyktninger på Lesbos i Dagsrevyen 9. august

- Vi må se dekningen i helhet, klagene tar utgangspunkt i enkeltdager, sa Per Arne Kalbakk. – Jeg er enig i at visse dager har det vært slik at vi ikke har formidlet hele bildet, men vi har tilstrebet å være til stede flere steder og å vise hele bildet. Vi har imidlertid i for stor grad brukt norske forbrukerøkonomer, hvor vi heller kunne brukt samfunnsøkonomer, innrømmet han.

Klage på NRKs Midt-Østen-dekning i tekst-tv 31. juli 2015

- «Barbarisk» var Netanyahu's ord, ikke NRKs, kommenterte Per Arne Kalbakk.

Klage på at VM-kamp i kvinnefotball fortrenget Dagsrevyen 7. juli 2015

- Hva er kriteriene for å flytte på Dagsrevyen? spurte Per Edgar Kokkvold. - Hvis det er stor interesse for en begivenhet skyver vi en sjelden gang på Dagsrevyen. Dermed får Dagsrevyen større oppslutning enn hvis de skulle konkurrert med en populær begivenhet.

Det er egentlig en vinn-vinn-situasjon, mange vil gjerne ha med seg begge deler, svarte Øyvind Lund.

Klage på Satiriks` omtale av prinsessefødsel

- Alt blir ikke bra fordi man kaller det satire. Dette var ikke morsomt, men det er selvfølgelig en smakssak, kommenterte Per Edgar Kokkvold.

Klimastoff må høyere opp på dagsordenen i NRK

- Det kommer en stor satsing på NRK i høst på dette temaet, opplyste Øyvind Lund.

Klage på tvilsom produktplassering av Redningsselskapet i «Sommerbåten»

- NRK har leid RS for å være med, først og fremst fordi det kan oppstå farlige situasjoner underveis, informerte Grethe Gynnild Johnsen. – Vi tar selvfølgelig aldri betalt for å vise produkter, understreket Thor Gjermund Eriksen.

Sterke meninger om «Filmmusikk», «Kunstreisen» og Alltid klassisk»

Kanalsjef for P2, Ole Jan Larsen, redegjorde kort for prioriteringene som er gjort.

Ris og ros til «Sommerbåten»

- Her har det vært et fantastisk engasjement. Vi får stadig henvendelser fra distrikter som vil bli inkludert. Vi gjør dette annethvert år – neste gang er det kanskje på tide å komme oss inn i landet, sa Thor Gjermund Eriksen. – Vi er oppmerksomme på dette - folk vil være med på festen, supplerte Grethe Gynnild Johnsen.

NRKs ledelse informerer om aktuelle saker

Thor Gjermund Eriksen

- Stortingsmeldingen om NRK ble lagt fram i midten av juni, og er oversendt stortinget. Det er opp til Stortinget når den skal behandles - enten i denne høstsesjonen, eller like sannsynlig etter nyttår.

Hovedinntrykket er at meldingen sier tydelig at det er særdeles viktig å ha en allmennkringkaster som NRK. Betydningen blir større i en globalisert og fragmentert medie verden. Et bredt politisk flertall stiller seg bak hovedlinjene, det er ingenting som tyder på noe annet. For NRK er det tre hovedpunkter vi prioriterer: Et bredt oppdrag, som inkluderer både sjangermessig smalt og bredt innhold – også på samisk; innovasjons- og publiseringsmuligheter på nye plattformer; og at NRK må ha en robust, langsiktig, rettfærdig og legitim finansieringsordning. Vi mener direktebetetaling er den beste løsningen, ikke bevilgninger over statsbudsjettet. Det skal settes ned et ekspertutvalg som skal utrede finansieringsordningen. Husstandsavgift kan være en modell. Dagens lisens er bærekraftig en stund, men fordi den er knyttet til tv-apparatet vil den bli utfordret.

Meldingen inneholder også flere konkrete punkter vi må forholde oss til:

- Andelen norsk musikk heves fra 35 til 40 prosent
- Høyere krav til ekstern produksjon. Kravet i dag er 10 prosent, vi ligger nå på 32-33 prosent, eller 800-900 millioner kroner. Regjeringen mener vi skal sette ut 40 prosent. Jeg er ikke glad i den type grenser. Men dette er håndterbart, særlig fordi det er treårig

rullerende, det skal altså beregnes i snitt over tre år. Dette er det høyeste kravet noen kringkaster har, men ikke det høyeste nivået noen har. SVT og BBC ligger for eksempel begge på rundt 40 prosent.

- Nettverkene skal fortsatt ha både plikt og rett til å distribuere NRK
- Det legges opp til en mer overordnet NRK-plakat, som skal legger rammene for vedtektene.
- Vi må forvente større trykk på effektivisering.
- Kringkastingsrådet videreføres i nåværende form.
- NRK må ta et selvstendig ansvar for å bidra til mediemangfoldet i Norge. Årets valgsamarbeid mellom NRK og lokale mediehus er et godt eksempel på hvordan dette kan gjøres.
- Når det gjelder arkivmateriale, videreføres dagens praksis, og NRK kan ta betalt til kostpris. Dette er i tråd med dagens praksis. Meldingen sier også at NRK bør gjøre mest mulig av arkivet tilgjengelig for selvbetjening, og det er noe vi har jobbet med lenge.
- Muligheten til sponing på kultur og sport opprettholdes.
- Når det gjelder finansiering, kan det bli diskusjon om finansieringen skal gjelde for mer enn ett år av gangen.
- Beslutningsmyndigheten for nye tjenester skal stoppe i medietilsynet, til nå har det vært Kongen i statsråd

Vi er fornøyd med den brede politiske forankringen, samtidig setter det nye krav til NRK, og det strammes inn på noen områder. Men alt i alt gir dette grunnlag for gode rammebetingelser for å drive en uavhengig og god allmennkringkaster i framtida. Stortingsmeldingen anerkjenner NRKs rolle på en måte som gjør at vi kan utvikle NRK videre som et moderne mediehus.

- Discovery har kjøpt OL-rettighetene for fire OL-arrangementer, for 50 land, til en pris mye høyere enn NRK og TV 2 kunne betale, rundt 11-12 milliarder kroner. Rettigheter blir priset etter en global strategisk verdi, ikke pr land. De store aktørene har offensive strategier, noe som blir en stor utfordring for små aktører som TV 2 og NRK.

110915

Vetle Daler, referent